

**DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A
ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČR
*(2011-2015)***

MŠMT

2011

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011 (dále jen Dlouhodobý záměr ČR) navazuje a dále rozpracovává dokumenty formulující základní strategické cíle školství jako **Programové prohlášení vlády** v oblasti regionálního školství a **Národní program reformy**. Zároveň přihlíží při hodnocení vývoje českého školství a nového nastavení jeho cílů k dalším studiím, např. společnosti **McKinsey&Company: Klesající výsledky českého základního a středního školství: fakta a řešení**, která na pozadí veřejně dostupných zpráv a zdrojů přináší analýzu stavu českého vzdělávacího systému a navrhuje řešení různých problémových oblastí.

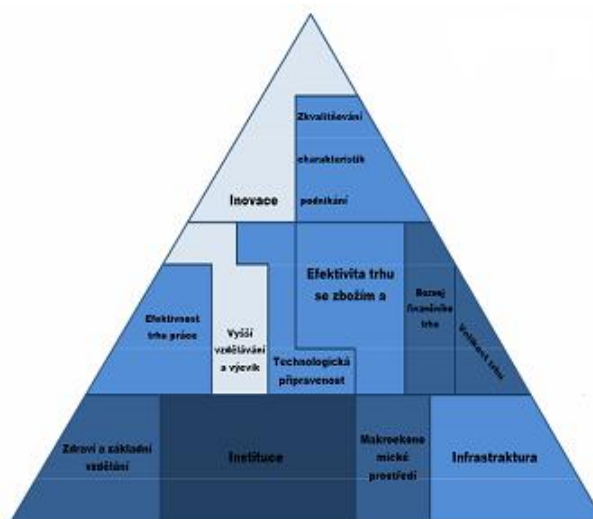
Dlouhodobý záměr ČR vychází z Programového prohlášení vlády, které obsahuje:

- zavedení evaluačních mechanismů (hodnocení v 5. a 9. ročnících ZŠ, maturitní zkouška a závěrečná zkouška)
- zajištění výuky anglického jazyka nejpozději od 3. ročníku základního vzdělávání
- podporu rozvoje odborného středního vzdělávání a posílení jeho prestiže
- podporu technického školství pro zajištění a rozvoj kvalitní obslužné a řídicí struktury technických odvětví
- získání a udržení kvalitních a motivovaných učitelů a zajištění jejich co nejlepší přípravy a profesního rozvoje
- změnu funkčního období ředitele základních a středních škol
- snížení administrativní zátěže škol a školských zařízení
- posílení odpovědnosti rodičů za vzdělávání a chování dítěte, zejména vůči škole,
- podporu nárůstu počtu školních psychologů a speciálních pedagogů na základních a středních školách
- podporu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- podporu ochranné a ústavní výchovy
- změna financování ve školství.

Vzhledem k poklesu výsledků českých žáků v mezinárodním srovnání se zaměřuje na **zvýšování kvality vzdělávání** a na dokončení kurikulární reformy. České školství ovlivní výrazný pokles počtu žáků vstupujících do středních škol a posléze i do vyšších odborných škol, což si vynutí odpovídající reakci zejména ze strany jejich zřizovatelů. Předpokladané nižší rozpočtové zdroje tedy bude nutné efektivněji využívat, případně využít prostředků, které budou získány **optimalizací sítě škol**.

Efektivní využití finančních prostředků v tomto sektoru bude mít také přímý vliv na **konkurenceschopnost** naší republiky v mezinárodním srovnání. Základní vzdělávání je jedním ze stěžejních pilířů pro konkurenceschopnost, jak je zřetelné z pyramidy konkurenceschopnosti. Kombinace struktury a tvaru pyramidy s jejím zbarvením napovídá hodně o české konkurenceschopnosti. Tmavší zbarvení ukazatele značí horší předpoklad pro konkurenceschopnost ve srovnání se světem Z „pyramidy“ je tedy zřejmé, že situace České republiky není z hlediska konkurenceschopnosti příliš příznivá.

Dlouhodobý záměr ČR obsahuje hlavní reformní kroky doplněné o další opatření vedoucí ke zkvalitnění vzdělávání a výchovy. Analýza předchozího vývoje, popis stávající situace a prognóza budoucího vývoje jsou součástí příloh.

Zdroj: Závěrečná zpráva podskupin Národní ekonomické rady vlády pro konkurenceschopnost a podporu podnikání (2011)

STRATEGIE ROZVOJE REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Základním principem a určujícím motivem Dlouhodobého záměru ČR 2011 pro následující období je zvýšit **kvalitu a efektivitu** ve vzdělávání a tím také **konkurenceschopnost** naší republiky v mezinárodním porovnání.

Dlouhodobý záměr ČR 2011 klade důraz na následující témata:

- **Zvýšení kvality vzdělávání**
- **Nové metody hodnocení škol**
- **Optimalizace nabídky vzdělávání**
- **Rozvoj odborného vzdělávání**
- **Podpora pedagogickým pracovníkům**

A) Hlavní reformní kroky:

1: Předškolní vzdělávání

Vliv demografického vývoje na předškolní vzdělávání

- A.1.1 Při schvalování územních plánů, výstavby nových bytových kapacit, brát v úvahu předpokládané požadavky na umístění dětí do mateřských škol a učinit další opatření, která zajistí požadavek účasti 95 % dětí v raném věku na předškolním vzdělávání (průběžně).
- A.1.2 Zákonem bude umožněno fungování tzv. **firemních školek**, které umožní rozšířit nedostatečné kapacity v oblasti předškolního vzdělávání (2012):
- stanovení definice firemní školky,
  - stanovení jasných pravidel pro provozovatele,
  - podpora státem stejně jako soukromá předškolní zařízení,
  - pro děti pouze z okruhu firmy.

Obsah předškolního vzdělávání a jeho změny

- A.1.3 Pokračovat v **metodické podpoře** realizace reformy na MŠ (minimálně do 2013):
- pokračovat v centrálně koordinovaném dalším vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeném zejména na realizaci ŠVP v praxi
  - zpřístupnit **elektronický nástroj (software) na tvorbu, úpravy a hodnocení ŠVP**, který zajistí soulad ŠVP a RVP a sníží administrativní zátěž mateřských škol (on-line přístupný na www.rvp.cz),
  - systematicky získávat podněty pro úpravy RVP PV, včetně možných forem předškolního vzdělávání,
  - začít s polytechnickou výchovou již od mateřských škol (kreativní technické hračky, stavebnice).
- A.1.4 Zvýšit podporu mateřského jazyka ve vzdělávacích programech mateřských škol (průběžně).
- A.1.5 Tam, kde jsou vhodné podmínky, zejména personální, seznamovat děti s cizím jazykem přiměřeným způsobem odpovídajícím jejich věku a možnostem (průběžně).
- A.1.6 Začlenit jazykovou přípravu do programu přípravy pedagogů působících v předškolních zařízeních, aby jejich působení v oblasti jazykové propedeutiky nebo i přímo ve výuce konkrétního jazyka bylo co nejkvalitnější (od 2012).

- A.1.7 Připravit opatření pro **snížení počtu odkladů** nástupu k povinné školní docházce s možností využití nových vzdělávacích programů (RVP PV) (od 2012).

2: Zavedení standardizovaného hodnocení žáků a škol na úrovni 5. a 9. ročníků ZŠ (včetně odpovídajících ročníků 6 a 8letých gymnázií) a další doprovodné nástroje pro zlepšení kvality základního vzdělávání

Změny obsahu základního vzdělávání

- A.2.1 Podpořit **realizaci a inovaci vzdělávacích programů** (RVP a ŠVP) (2015), např.:
- zavést **evaluační standardy** do RVP ZV například úpravou očekávaných výstupů, tyto standardy pro orientaci škol a učitelů formulovat pro výstup z 5. a 9. ročníků ZŠ (a jejich ekvivalentů) (viz opatření A.2.4),
  - připravit nástroje pro ověřování cílů vzdělávání podle RVP,
  - připravit doporučené **orientační výstupy v jednotlivých ročnících ZŠ** a navrhnout monitorovací nástroje, které umožní ředitelům škol a učitelům identifikovat, zda vzdělávací působení postupuje žádoucím směrem,
  - podpořit školy při dopracování ŠVP **uspořádáním učiva vybraných předmětů** v jednotlivých ročnících ZŠ,
  - zpřístupnit **elektronický nástroj (software) na tvorbu, úpravy a hodnocení ŠVP**, který zajistí soulad ŠVP a RVP a sníží administrativní zátěž základních škol (on-line přístupný na www.rvp.cz) při přípravě a zavádění ŠVP do praxe a připravit e-learningový kurs zaměřený na využívání různých nástrojů pro hodnocení ŠVP,
  - zlepšit podmínky pro vzdělávání na ZŠ prostřednictvím programu „EU peníze školám“,
  - umožnit školám zařazení většího podílu **polytechnické složky** do ŠVP a vytvořit podmínky pro spolupráci škol s odbornými školami v regionu.
- A.2.2 Podpořit oblast **oborových didaktik a zlepšit úroveň vzdělávání** ve spolupráci s fakultami vzdělávajícími učitele a prostřednictvím systému DVPP (průběžně):
- rozvíjet sekci základní vzdělávání na Metodickém portálu se zaměřením na žádané tematické vstupy a komunitní moduly, na tvorbu elektronických učebních textů a učebnic,
    - on-line metodikou a e-learningovými kursy k jednotlivým tématům,
    - poskytováním konzultací v rámci konzultačního centra (např. VÚP, NIDV) i formou konzultantů apod. přímo na školách,
    - vytvořením dostatečného množství vhodných metodických, motivačních a monitorovacích (testovacích) materiálů pro zlepšení kvality práce učitele při vzdělávání žáků ZŠ,
  - vytvoření materiálů podporujících a usnadňujících zavádění nových technologií do pedagogické práce učitelů,
  - vytvoření dostatečných didaktických pomůcek s akcentem na čtenářskou, matematickou, přírodovědnou a finanční gramotnost, podporovat využití knihoven a školních informačních center k podpoře klíčových kompetencí a funkční gramotnosti žáků,
  - podporovat školy se slabými výsledky (např. v závislosti na hodnocení výsledků vzdělávání), viz bod A.2.4,
  - podpořit projekty a aktivity zaměřené na propagaci studia technických oborů.
- A.2.3 Doporučovat anglický jazyk jako první cizí jazyk **od 3. ročníku základní školy** a umožnit v případě volby jiného cizího jazyka jeho výuku jako druhého cizího jazyka nejpозději od 7. ročníku základní školy (od školního roku 2013/14).

Pravidelné zjišťování výsledků vzdělávání žáků v 5. a 9. ročnících základních škol

- A.2.4 **Zajistit postupné kroky k přípravě a online spuštění pravidelného zjišťování výsledků vzdělávání** na úrovni 5. a 9. ročníků ZŠ:
- V návaznosti na RVP ZV doplnit o **evaluační standard** vycházející z očekávaných výstupů, případně tyto očekávané výstupy zpřesnit (2011 a dále).
  - Připravit podpurné nástroje pro přípravu pravidelného zjišťování a podporu škol

- k zjišťování výsledků a školení učitelů a školského managementu (2011 a dále).
- **Pravidelné zjišťování výsledků vzdělávání žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol (od školního roku 2012/13):**
    - s cílem využít výsledky pro:
      - vlastní hodnocení školy,
      - orientaci žáka ve vlastních znalostech, dovednostech a předpokladech pro postup do středního vzdělávání,
      - přijímací řízení na střední školy,
    - **zjišťování výsledků zavádět postupně** – v r. 2011 pilotní ověřování na vzorku 50 – 100 základních škol, v r. 2012 generální zkouška, úplné zavedení od roku 2013,
    - oblasti – český jazyk, matematika, cizí jazyk, (pro objektivnější interpretaci výsledků žákovský dotazník),
    - zjišťování výsledků hrazeno z prostředků ESF a státu (projekt ESF).
  - Výsledky zjišťování zejména v prvních letech poskytovat pouze žákům a školám. Po zavedení celého systému (spolu s doprovodnými informacemi např. o socio-ekonomickém zázemí žáků, úrovni vybavení školy apod.) propojit např. s hodnocením ČŠI s cílem analyzovat práci škol s horšími výsledky.
  - Při přípravě zjišťování výsledků vycházet z dohodnutých evaluačních standardů navazujících na RVP ZV a respektovat ekonomickou a organizační úspornost, která zajistí udržitelnost procesu i po ukončení projektu ESF.
  - **Výběrová šetření žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základní školy pro (od 2012):**
    - účely zhodnocení efektivity vzdělávacího systému a průběhu kurikulární reformy,
    - zjišťování výsledků výběrově na vzorku 5 až 6 tisíc žáků,
    - oblasti zjišťování podle RVP,
    - zjišťování výsledků žáků hrazeno z prostředků ESF a státu (projekt ESF).
  - Podpořit **průběžné zjišťování výsledků žáků pro diagnostické účely** základních škol a jako diagnostický nástroj učitele (průběžně):
    - podpořit dobrovolné zjišťování pro období uvnitř vzdělávacích cyklů ZŠ,
    - umožnit modifikovat práci učitele v průběhu vzdělávání,
    - zabezpečit rozsah zjišťování výsledků dle RVP,
    - testy od školou vybraného dodavatele hradit z prostředků škol nebo zřizovatelů.

Vlastní hodnocení škol¹

- A.2.5 Podpořit a zefektivnit proces vlastního hodnocení škol **účelnou metodikou** procesu a vhodnými autoevaluačními nástroji, tyto nástroje ověřit v pedagogické praxi a podpořit školy v komunikaci (uvnitř školy i s jinými školami) sdílením zkušeností spojenou s hodnocením škol (2012).
- A.2.6 **Propojit** zpracování vlastního hodnocení školy **s připravovaným testováním** žáků v 5. a 9. ročnících ZŠ a dalšími nástroji externího hodnocení (např. výsledky maturitní a závěrečné zkoušky) (2012).
- A.2.7 Uvést do praxe **system DVPP v oblasti vlastního hodnocení** (od 2012).
- A.2.8 Vytvořit konsenzuální návrh se zainteresovanými stranami (ČŠI, zřizovatelé aj.) žádoucích přístupů propojení autoevaluace a externí evaluace (do 2012).

Zjišťování úrovně vzdělávání v ČR v mezinárodním srovnání

- A.2.9 Využívat výsledků projektů a mezinárodních výzkumů pro formování vzdělávací politiky a pro práci učitelů (průběžně).
- A.2.10 Provést podrobný **rozbor příčin zhoršujících se výsledků českých žáků v mezinárodních šetřeních** a navrhnout opatření ke zlepšení tohoto stavu (2011).

¹ Téma se vztahuje i na střední a vyšší odborné školy

- A.2.11 Zapojovat se i nadále do mezinárodních výzkumů: INES (každoročně), TIMSS a PIRLS (2011), PIAAC (2011), PISA (2012), výzkum ICILS (2013).
- A.2.12 Konfrontovat výsledky z mezinárodních výzkumů s výsledky zjištěnými ČŠI a provádět důkladnou analýzu (průběžně).

3: Zavedení opatření ke sledování kvality středního vzdělávání, zejména realizovat reformu maturitní zkoušky (od školního roku 2010/2011) a zavedení nové závěrečné zkoušky do systému odborného vzdělávání (do roku 2014)

Změny obsahu středního vzdělávání

- A.3.1 Poskytovat cílenou **metodickou podporu při zavádění ŠVP** do praxe (průběžně):
- zajištěním konzultačních návštěv ve školách,
  - přípravou e-learningových kursů k problémovým tématům pro pedagogické pracovníky středních škol,
  - šířením metodiky tvorby ŠVP a příkladů dobré praxe odborných škol prostřednictvím Metodického portálu rvp.cz a prostřednictvím regionálních konzultačních center.
- A.3.2 **Podpora technického a přírodovědného odborného vzdělávání** využíváním tzv. šablon, tedy předpřipravených typizovaných projektů, které jsou financovány metodou „unit costs“ (prostřednictvím programu „EU peníze školám“) (do 2014).
- A.3.3 Poskytovat cílenou metodickou a **didaktickou podporu** (průběžně, od 2011):
- přípravou nástrojů pro ověřování cílů vzdělávání podle RVP,
  - konzultační a poradenskou činností v oblasti tvorby metodologických nástrojů a dokumentů kurikulární reformy,
  - vytvořením dostatečných didaktických pomůcek s akcentem na čtenářskou, matematickou, přírodovědnou a finanční gramotnost,
  - prostřednictvím Metodického portálu – průběžně aktualizovanou databází metodických příspěvků, propojením uživatelů a sdílením zkušeností (e-learning),
  - prostřednictvím systému DVPP.
- A.3.4 Zlepšit výuku a **systematicky hodnotit kvalitu vzdělávání** v programech odborného vzdělávání (do 2014):
- usilovat o zvyšování rozsahu praktického vyučování v reálném pracovním prostředí – viz kap. Rozvoj odborného vzdělávání,
  - vytvořit národní standardy kvality pro přípravu žáků na pracovišti (pracoviště fyzických nebo právnických osob, zaměstnavatelů, firem, podniků apod.) – viz kap. Rozvoj odborného vzdělávání.
- A.3.5 Monitorovat podněty pro úpravu kurikula a vzdělávacích programů i pro podporu škol při jeho realizaci (od 2012).

Reforma maturitní zkoušky

- A.3.6 **Dokončit reformu** maturitní zkoušky s důrazem na její efektivitu a propojení s přijímacím řízením na VŠ (do 2015):
- **realizovat reformu maturitní zkoušky** od školního roku 2010/11 a podpořit její zavedení intenzivní **informační podporou** odborné i laické zainteresované veřejnosti v problematice reformy maturitní zkoušky,
  - po vyhodnocení výsledků zahájení reformy maturitní zkoušky v roce 2011 připravit **návrh** případné úpravy modelu maturitní zkoušky a dílčích parametrů realizovaného řešení, které **sníží roční náklady státního rozpočtu na zajištění realizace maturitní zkoušky**,
  - dohodnout s představiteli vysokých škol **využití** objektivizovaných výsledků reformní maturitní zkoušky vysokými školami jako kritéria pro **výběr a přijetí uchazečů o vysokoškolské studium**.

- A.3.7 Připravit opatření, která umožní státu a zřizovatelům **efektivně využít objektivizovaných výsledků** maturitní zkoušky **ke zvýšení kvality** poskytovaných vzdělávacích služeb a na zvýšení komplexní efektivity vynakládání prostředků státního rozpočtu na vzdělávání ve středních školách (v návaznosti na přecházející opatření).
- A.3.8 Diskutovat, případně zavést **jednotné prvky v profilové části** maturitní zkoušky (od 2012).
- A.3.9 Ve vybraných oborech vzdělání (např. technické a přírodovědné obory středních odborných škol, technická a přírodovědná lycea, gymnázia) bude zavedena povinná maturitní zkouška z matematiky (2014).

Reforma závěrečné zkoušky

- A.3.10 **Dokončit reformu závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem a zavést** ji jako standardní součást do systému odborného vzdělávání (do 2014):
- pokračovat v ověřování plošné realizace jednotného zadání závěrečné zkoušky ve všech školách s obory vzdělání s výučním listem,
  - v každém školním roce připravit jednotná zadání závěrečné zkoušky pro obory středního vzdělání s výučním listem ve vazbě na průběh kurikulární reformy (postupně nabíhající RVP),
  - zajistit přípravu škol na realizaci závěrečných zkoušek podle jednotných zadání s využitím výsledků dosavadní realizace v projektu ESF Nová závěrečná zkouška,
  - dále rozvíjet větší účast odborníků z praxe na tvorbě jednotných zadání závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem,
  - připravit s podporou projektu Nová závěrečná zkouška systémové a provozní podmínky pro plošnou realizaci nové závěrečné zkoušky nejpozději od školního roku 2015/16.
- A.3.11 **Připravit legislativní úpravy související se** zavedením nové závěrečné zkoušky ve všech oborech středního vzdělání s výučním listem (do 2014).

4: Optimalizace sítě středních a vyšších odborných škol

Vliv demografického vývoje na oblast středních a vyšších odborných škol

- A.4.1 V každém kraji provést **analýzu struktury škol a školských zařízení a v případě středních a vyšších odborných škol také strukturu vyučovaných oborů vzdělání** podle dostupných údajů o demografickém vývoji s výhledem nejméně do roku 2015 (do 2013).
- A.4.2 Na základě této analýzy připravit **strategii optimalizace** (pokud už není hotova) sítě středních škol a oborové skladby středních a vyšších odborných škol a kapacit oborů vzdělání škol (obdobně i kapacit školských zařízení) s ohledem na uplatnění budoucích absolventů těchto oborů a na případné místní specifické odlišnosti (do 2014).
- A.4.3 Při přípravě a při aplikaci strategie optimalizace v kraji je do roku 2014 při dodržení stanovených **kritérií rozvoje regionálního školství a kritérií přijímání do středních škol doporučeno:**
- **snížit do roku 2013/2014 celkový počet žáků** v oborech vzdělání s maturitní zkouškou (a v oborech vyššího odborného vzdělávání) ve veřejných středních a vyšších odborných školách o 15-20% (resp. **nezvyšovat** kapacitu soukromých a církevních středních a vyšších odborných škol),
  - při změnách ve struktuře škol a struktuře jejich oborového portfolia podle místních podmínek přihlídnout k následujícím parametrům:
    - podporovat obory s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak ty, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce,
    - minimální počet žáků v denní formě vzdělávání k dosažení ekonomické efektivity (a zachování pedagogické úrovně) vzdělávání,

- škola poskytuje vzdělání ve více formách a stupních vzdělávání,
  - škola realizuje celoživotní vzdělávání a rekvalifikace,
  - kladné hodnocení školy v inspekční zprávě ČŠI (např. alespoň v jednom bodu hodnocení příklad dobré praxe),
- změny v oborové struktuře **projednat** se zástupci **sociálních partnerů** v kraji.
- A.4.4 Tyto ukazatele **aplikovat při procesu schvalování změn v krajích a rozhodování MŠMT** při zápisech do rejstříku škol a školských zařízení včetně změnového řízení (průběžně).

Kritéria rozvoje regionálního školství

1.	Do struktury oborů odborného vzdělávání s maturitní zkouškou i výučním listem může být zařazen nebo kapacitně posílen jen obor, který bude odpovídat předpokládaným nebo očekávaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce, a který bude nahrazovat jiný aktivní nevyhovující obor vzdělání. Ohled bude brán na strategii regionálního rozvoje příslušného kraje (ekonomický a sociální vývoj, potřeby kvalifikované pracovní síly, analýzy uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce) a další faktory, jako je například vzdálenost jiné školy, která má stejný nebo příbuzný obor zařazen ve své nabídce vzdělávání.
2.	V případě zařazení nových oborů vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečné v rámci ČR, bude k jejich novému zařazení do oborového portfolia v jiné škole (i jiném kraji) nutná dohoda v rámci Asociace krajů a s MŠMT (např. v případě oborů vzdělání z oblasti rybářství, vinařství, obory ze skupiny oborů 82 Umění a užité umění ...).
3.	Při redukci kapacit středního vzdělávání by měl být utlumen obor , jehož absolventi vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti, než je průměr kraje (posuzuje příslušný kraj); obory, do kterých se více než 3 roky nepřijímalo, budou ve smyslu ustanovení školského zákona vymazány, ledaže by v těchto školách probíhala rekvalifikace podle zvláštního zákona ² .
4.	Náhradou za aktivní nevyhovující obor vzdělání (např. z hlediska problémů s umístěním absolventů) může být podpořen obor všeobecného vzdělávání (s výjimkou 6 a 8letých gymnázií) a s přihlédnutím ke stávajícímu zastoupení kapacit všeobecného vzdělávání v jednotlivých krajích).
5.	Nepředpokládá se vznik nových středních škol ani míst poskytování vzdělání vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a disponibilní kapacitě škol. Pokud výjimečně a v odůvodněných případech taková seriózně podložená potřeba nastane, bude brán ohled na strategii regionálního rozvoje a na dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy příslušného kraje a další faktory (viz bod první); rozvoj škol zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami by měl být posuzován odděleně s přihlédnutím k jejich specifikům.
6.	Při zařazování nové střední školy nebo oboru vzdělání bude, pokud nebudou naplněna výše uvedená kritéria, respektováno zdůvodněné negativní stanovisko kraje.
7.	Zařazení nové vyšší odborné školy nebo zvýšení kapacity stávající vyšší odborné školy může být doporučeno pouze v případě realizace vzdělávacího programu oboru vzdělání, který má ojedinělý charakter v daném regionu a jehož koncepce vznikla na základě projevené dlouhodobé společenské potřeby příslušně vzdělaných odborníků na trhu práce. Cílem musí být stabilizace v sektoru vyšších odborných škol a jejich provázání se studiem bakalářských studijních programů VŠ v regionu.

Kritéria přijímání do středních škol

Výchozí stav (hodnocení za školní rok 2010/11)		Požadovaný stav v DZ 2015
1.	Podíl počtu nově přijatých žáků do maturitního studia SŠ (včetně nástavbového studia)³	
Podíl nově přijatých žáků do maturitního studia každoročně stoupá, v roce 2010/11 dosáhl 70,8 %; tím bylo naplněno původní kritérium.		Je žádoucí, aby se tento podíl nezvyšoval a nepřesáhl (celostátně) hranici 68 %.

² Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

³ Denní forma vzdělávání, bez žáků zkráceného studia, žáci 8 a 6letých gymnázií jsou započtení v ročnících odpovídajících prvnímu ročníku středních škol

2.	Podíl počtu nově přijatých do nástavbového studia⁴	
	Podíl nově přijatých do všech forem nástavbového studia k počtu absolventů středního vzdělávání s výučním listem činil v roce 2010/11 více než 75 %. U nově přijatých do denní formy studia to bylo cca 35 %.	Vzhledem k zavedení společné části do systému maturitní zkoušky lze očekávat snížení zájmu o nástavbové studium. Nově předkládané hodnoty podílu přijatých uchazečů k počtu absolventů středního vzdělávání s výučním listem činí u všech forem studia v celé ČR 40 % a v případě denní formy vzdělávání 20 %. Mohou se však vyskytnout rozdíly mezi kraji.
3.	Poměr mezi všeobecným vzděláváním, odborným vzděláváním s maturitní zkouškou a odborným vzděláváním bez maturitní zkoušky (nově přijatí do 1. ročníku SŠ a středním školám odpovídajících ročníků 6 a 8letých gymnázií, bez nástavbového a zkráceného studia, denní forma vzdělávání)	
	Poměr mezi všeobecným vzděláváním, odborným vzděláváním s maturitní zkouškou a odborným vzděláváním bez maturitní zkoušky v roce 2010/11 – 24,8 % : 43,3 % : 31,9 %.	Vzhledem k propadajícím se hodnotám počtu přijímaných uchazečů v důsledku demografického poklesu lze očekávat nárůst podílu u maturitních oborů. Podíl maturitních a nematuritních oborů je žádoucí udržet v poměru 70 % : 30 %. V případě podílu mezi všeobecným a odborným středním maturitním vzděláváním se předpokládá krajová diverzifikace. Hodnoty mezi všeobecným a odborným maturitním vzděláváním se navrhuje 25 – 32 % : 38 – 45 % s přihlédnutím ke krajským odlišnostem.
4.	Podíl počtu přijímaných do prvních ročníků SŠ zakončených výučním listem vzhledem k počtu absolventů ZŠ (denní forma vzdělávání)	
	V posledních letech se podíl přijímaných do SŠ zakončených výučním listem vzhledem k absolventům ZŠ stabilizoval, v roce 2010/11 dosáhl hodnoty 41,7 % (což odpovídá 31,9 % ze všech nově přijatých do SŠ).	Dá se předpokládat, že s nastupujícím demografickým propadem se sledovaná hodnota sníží, neměla by však klesnout pod 30 % absolventů ZŠ.
5.	Podíl počtu žáků odcházejících ze ZŠ do 6 a 8letých gymnázií	
	Podíl žáků odcházejících ze ZŠ dosáhl v roce 2010/11 12,6 % – u odchodů z 5. ročníku ZŠ na 8letá gymnázia dosáhl 10 % a podíl odcházejících ze 7. ročníku ZŠ do 6letých gymnázií 2,6 %.	V následujících letech by se měl tento podíl snížit až k 5-10 % (s výjimkou Prahy, která bude předmětem dalšího jednání), v žádném případě by se však neměl u žádného z krajů (ani meziročně) navyšovat.

5: Podpora zajištění kvality odborného vzdělávání a další spolupráce se zaměstnavateli

Praktické vyučování žáků

- A.5.1 Zavést více prvků všeobecné přípravy v oborech vzdělání s výučním listem (zejména matematiky, mateřského jazyka a cizího jazyka) (průběžně).
- A.5.2 Zavést větší míru standardizace v RVP a ŠVP pro oblast praktického vyučování (odborného výcviku, odborné nebo umělecké praxe) realizovaného na pracovištích zaměstnavatelů ke zkvalitnění této přípravy a zvýšit podíl žáků, kteří se připravují na pracovištích zaměstnavatelů; současně s pomocí zřizovatelů škol zvýšit kontrolní činnost středních škol v této oblasti (při uzavírání smluv, metodikou kontrolní činnosti, apod.) (průběžně).

⁴ Absolventy SŠ s výučním listem je myšlena skupina všech absolventů denního studia středního vzdělávání s výučním listem (kategoríí E i H) v předchozím školním roce

- A.5.3 Podpořit vytváření podmínek pro daňovou stimulaci zaměstnavatelů v souvislosti s realizací praktického vyučování pro školy (od 2012).
- A.5.4 Stimulovat zvýšení počtu žáků v oborech vzdělání s výučním listem, kteří mají uzavřenu smlouvu s budoucím zaměstnatelem nejen v případě absolventů, kterých je na trhu práce nedostatek. V případě nedostatkových profesí také poskytováním různých stipendií pro žáky v těchto oborech, případně podpořit zvýšení odměn žákům za produktivní činnost (do 2015).

Možnosti spolupráce školské a zaměstnavatelské sféry

- A.5.5 Vytvářet modely spolupráce typu škola-zaměstnavatelé-kraj mj. s ohledem na prognózování potřeby pracovních sil v hospodářském sektoru a podpořit v dalším vývoji ty školy, které prokazatelně splňují kritérium spolupráce se sociálními partnery (průběžně).
- A.5.6 Usilovat o sektorové dohody se zaměstnavateli v regionu o předpokládaných požadavcích na vývoj v oblasti pracovních sil prostřednictvím např. sektorových rad zřizovaných MPSV, popř. jiných sociálních a hospodářských partnerů, v nichž bude zohledněna kvantitativní potřeba absolventů škol (průběžně).
- A.5.7 Usilovat o přímou finanční podporu ze strany krajů i podnikatelského sektoru žákům těch oborů středního odborného vzdělání, u nichž panuje dlouhodobý nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a které jsou ohroženy úplným zmizením z pracovního trhu (průběžně).
- A.5.8 Podporovat spolupráci odborníků z praxe – zástupců zaměstnavatelů např. (průběžně):
- zkvalitněním praktické přípravy v reálném pracovním prostředí,
  - při tvorbě a inovaci ŠVP,
  - účastí zástupců zaměstnavatelů při hodnocení kvality dosažených výsledků odborného vzdělání v rámci ukončování vzdělávání na SŠ,
  - školením (stáží) učitelů odborných předmětů a praktického vyučování v zaměstnavatelských podnicích (např. akreditované odborné semináře v průmyslových firmách IQ Auto, IQ Industry),
  - v případě zemědělských oborů zřízením center odborného vzdělávání (1-2 pro celou ČR).
- A.5.9 V rámci aktualizace opatření Akčního plánu podpory odborného vzdělávání zahrnout opatření, která budou obsahovat podporu technického vzdělávání (2012).

Zajišťování kvality odborného vzdělávání v souvislosti s evropskými aktivitami a iniciativami

- A.5.10 **Pokračovat v činnosti Národního referenčního bodu** s cílem (průběžně):
- určit, čeho již bylo dosaženo na podporu zvyšování kvality odborného vzdělávání,
  - přezkoumat výsledky získané vzájemnou spoluprací a učením,
  - identifikovat klíčové faktory pro úspěch.
- A.5.11 **Aktivní spolupráce** na evropských aktivitách sítě EQAVET (průběžně).
- A.5.12 Postupné **zavedení vybraných nástrojů** referenčního rámce EQAVET, zejména vybraných indikátorů, do systému hodnocení odborného vzdělávání a přípravy v ČR (průběžně).

6: Vyšší odborné vzdělávání

Vliv demografického vývoje na vyšší odborné vzdělávání

- A.6.1 **Umožnit v dalším vývoji sektoru vyššího odborného vzdělávání**, aby školy mohly

směřovat k vzájemně se doplňujícím typům vzdělávání na úrovni (do 2012):

- **zachování statutu VOŠ** u těch škol, které nebudou chtít či moci se vydat cestou transformace a plnohodnotného začlenění se do terciárního sektoru vzdělávání,
- **bakalářského studia** s důrazem na profesní charakter transformací části kapacit VOŠ do terciárního/ vysokoškolského sektoru vzdělávání, např. formou programu krátkého cyklu.

Změny v obsahu a organizaci vyššího odborného vzdělávání

- A.6.2 Zavést oborové deskriptory, tj. rámcovou standardizaci výsledků vzdělávání, pro zvýšení kvality vyššího odborného vzdělávání (2012).
- A.6.3 Vytvořit opatření (úpravou legislativy), která zajistí přenositelnost kreditů ECTS mezi vyšším odborným a vysokoškolským vzděláváním (2013).
- A.6.4 Změnit pravidla prodlužování akreditace programů (zejm. tak, aby došlo ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání a provázání jeho výstupů s uplatnitelností na trhu práce) (2013).

7: Podpora učitelů formou vytvoření samostatného systému odměňování pedagogických pracovníků, vytvoření kariérního systému a nového systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Vzdělávání pedagogických pracovníků

- A.7.1 **Zvýšit kvalitu počátečního vzdělávání pedagogických pracovníků (průběžně):**
- vypracovat **profil absolventa** počáteční přípravy učitelů, který bude definovat požadavky učitelské způsobilosti a bude jedním z předpokladů pro akreditaci studijního oboru; profil absolventa bude také základním stupněm kariérního systému profese učitele (propojit IPn Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání s IPn Kariérní systém učitelů),
  - posílit podíl **pedagogické praxe** v přípravě učitelů nejméně na 8% ve studijním programu,
  - motivovat VŠ, aby přizpůsobovaly strukturu, obsah a organizaci přípravy učitelů na VŠ potřebám kurikulární reformy zakotvené v RVP pro jednotlivé typy škol a principu celoživotního učení,
  - zvýšit **prostupnost kvalifikací v různých druzích a stupních škol**,
  - **posílit distanční a kombinované studium** pro učitele bez požadované kvalifikace.
- A.7.2 **Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (průběžně):**
- zpřehlednit současný systém DVPP, tj. určit jasná pravidla pro poskytovatele vzdělávání i samotné pedagogy (kdo, za jakých podmínek a s jakým výstupem vzdělávání zajišťuje),
  - stanovovat **státní priority** v rámci DVPP, deklarovat jejich potřebnost, výstupy a způsob jejich ověření, pedagogy motivovat k účasti na takto tematicky zaměřených programech, jejich realizaci pověřit OPŘO MŠMT,
  - **inovovat systém udělování akreditací** vzdělávacích programů, stanovit náročnější odborné, organizační a materiální podmínky za účelem zvýšení kvality DVPP,
  - podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků všech typů škol v rámci DVPP zaměřené na problematiku uvedené v Dlouhodobém záměru ČR,
  - systematicky **podporovat začínající učitele** (úprava postavení uvádějících učitelů),
  - v rámci partnerství škol a podniků podpořit možnost stáží učitelů.
- A.7.3 Kromě tradičních forem DVPP (2013):
- podpořit další formy profesního rozvoje pedagogických pracovníků založené na individuálních potřebách pedagogických pracovníků, cílené metodické pomoci a vzájemném učení (mentoring, koučování, hospitace atp.),
  - podporovat různé formy spolupráce mezi školami ve sdílení dobré praxe,
  - podporovat různé formy mobility učitelů a dalších pedagogických pracovníků a navazování kontaktů (networking),
  - poskytnout školám poradenství při procesu tvorby plánu profesního rozvoje pedagogických pracovníků a vyhodnocování jeho účinnosti.

A.7.4 V souladu s navrženými opatřeními **novelizovat právní předpisy** (2013).

Odměňování pedagogických pracovníků a kariérní systém

A.7.5 Usilovat o **zlepšení platového ohodnocení** pedagogických pracovníků (průběžně).

A.7.6 Připravit **samostatný platový systém odměňování pedagogických pracovníků, v němž bude propojen základní platový postup s kariérním systémem** tak, aby kromě pozvolnějšího růstu platů byla lépe ohodnocena kvalitnější práce učitelů (tzn. potlačení stávajícího principu věkového automatu) (2013):

- nastavit oceňování práce učitelů pomocí kariérních stupňů, jejichž účelem bude prokázat míru kvality učitelovy práce,
- zpracovat standard pro každý kariérní stupeň, ve kterém budou popsány úrovně kompetencí v pedagogické teorii a praxi, které bude potřeba dosáhnout.

A.7.7 Připravit a projednat s vybranými pedagogickými asociacemi **kariérní systém** (2013), který bude motivovat učitele k dalšímu profesnímu rozvoji a kvalitní pedagogické práci, jehož základní principy se budou opírat o:

- požadovanou délku pedagogické praxe,
- vytvořené „standardizované“ zhodnocení pedagogické činnosti učitele v přímé návaznosti na konkrétní výsledky rozvoje a vzdělávání žáků a studentů,
- absolvování akreditovaného vzdělávání k atestaci a vykonání atestačních zkoušek (např. 2 atestace absolvované po 6 – 9ti leté a 10-15ti leté pedagogické činnosti po přípravném studiu).

A.7.8 **Harmonizovat obsah stávajících právních předpisů** s potřebami profesního rozvoje tak, aby byla jasně vymezena pravidla pro všechny účastníky a nastavit postupy, které umožní rozeznat, ohodnotit a odměňovat kvalitní práci učitelů (2013).

A.7.9 Nastavit nový systém **výběru, přípravy, hodnocení a rozvoje ředitelů** mateřských, základních a středních škol (2013):

- zkvalitnění přípravy ředitelů a jejich dalšího rozvoje (zavedením 3 stupňového kariérního systému pro ředitele školy), např. rozšířením praxe v přípravě ředitelů, výměnou dobrých zkušeností, podporou dalšího vzdělávání, atd.,
- zavést funkční období ředitelů (např. v délce 6ti let), stanovit pravidla prodloužení funkčního období a pravidla přechodného období pro stávající ředitele,
- zavést hodnocení ředitele v souvislosti s funkčním obdobím ředitelů,
- navrhnout systém výběru vhodných kandidátů na pozici ředitele.

8: Reforma financování regionálního školství

Základní cíle reformy systému financování RgŠ

A.8.1 **Ekonomické zefektivnění systému:**

Zvýšení cílenosti finančních prostředků alokovaných do regionálního školství z rozpočtu MŠMT. Stávající systém financování RgŠ (republikové a krajské normativy) bude nahrazen novým systémem, který bude **kombinovat** systém **normativů oborových** (zejména pro předškolní vzdělávání a vzdělávání poskytující stupeň vzdělání) a systém **normativně nákladový** (pro vzdělávání neposkytující stupeň vzdělávání, školské služby a provozní zaměstnance škol a školských zařízení).

V systému oborových normativů budou definovány i podmínky a rozsah zvýšené podpory pro odůvodněné případy (malé a málotřídní školy, máločetné obory zejména odborného vzdělávání, vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami apod.).

A.8.2 **Prooptimalizační působení systému:**

Zvýšení spoluzodpovědnosti zřizovatelů za financování RgŠ v případech kdy škole nebo školskému zařízení nepostačují prostředky státního rozpočtu vymezené v novém systému financování.

Současně bude provedena zásadní revize podmínek pro stanovení výše úplat (tam kde jsou

- přípustné) v prováděcích předpisech MŠMT. Princip by měl být takový, že úplatu lze stanovit ve výši rozdílu mezi potřebou a zdroji z veřejných rozpočtů (s možností úlev pro sociálně slabé).
- A.8.3 **Doplnění stávajícího normativního (výkonového) financování „na žáka“ v nových oborových normativních o další parametry** reflektující organizaci vzdělávání žáka v konkrétní škole respektive „odchylky“ organizace vzdělávání žáka v konkrétní škole od organizace optimální (jak z pohledu ekonomického, tak z pohledu zajištění kvality výuky) definované rámcovým vzdělávacím programem pro daný obor vzdělání.
- A.8.4 **Snížení administrativní náročnosti vyplývající z procesu financování pro školy a školská zařízení:**
MŠMT bude usilovat o snížení počtu závazných ukazatelů u finančních prostředků přidělovaných školám a školským zařízením se státního rozpočtu.

9: Centra excellence a pre-seed fond

Nadané děti, žáci a studenti

- A.9.1 Uplatňovat **systematickou podporu mimořádně nadaných žáků** (poradenská podpora mimořádně nadaných, individualizovaná výuka, úpravy vzdělávacích programů, stipendia, soutěže, zahraniční výměna zkušeností atd.) (průběžně):
- rozvíjet systém identifikace a další rozvoj mimořádně nadaných žáků (vytvoření reprezentativního souboru nástrojů pro identifikaci nadaných, doplnění nominačních, screeningových nástrojů pro pedagogickou diagnostiku, doplnění psychologické diagnostiky zejména o nástroje, které mapují kreativitu a specifické dovednosti ve vztahu k nadání),
  - podpořit příklady dobré praxe zavádění různých modelů integrovaného vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
  - podporovat nabídku soutěží (zejména s mezinárodní návazností) a stimulačních mimoškolních aktivit (odborné soustředění, přípravné kurzy, on-line vzdělávání aj.).
- A.9.2 Podporovat (i finančně) školy, které dosahují výborných výsledků v soutěžích vyhlášených MŠMT, popř. u maturitní zkoušky, jako **Centra excellence** (od 2012):
- odměňovat žáky a studenty s výbornými výsledky, umožnit zahraniční výměny apod.

Možnosti spolupráce školské a zaměstnavatelské sféry

- A.9.3 Podporovat vznik „inkubátorů“ podnikatelské činnosti žáků středních a vyšších odborných škol sloužících k transferu dosažených výsledků k budoucímu komerčnímu uplatnění v nově zakládaných firmách např. zřízením pre-seed fondu, jehož cílem bude zejména (od 2012):
- poskytnout pomoc zaměstnancům a studentům při přípravě projektů,
  - vytvořit vazby mezi středními a vyššími odbornými školami a podnikatelským sektorem, případně finančními institucemi,
  - připravit inkubované firmy, technologie, know-how pro prodej seed fondu (nebo investorovi).

10: Snížení byrokracie ve školství – novela školského zákona a dalších předpisů

Vybudování centrálního školského informačního systému

- A.10.1 Postupně zavést vybrané dílčí prvky Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání v období 2009-2013 (do 2013):
- projekt Školský portál,
  - projekt Elektronická karta žáka,

- projekt Školský rejstřík⁵.
- A.10.2 Vytvořit koncepci centrálního školského informačního systému (do 2013):
- provést analýzu komunikačních a informačních zdrojů v prostoru českého školství,
  - na bázi harmonizovaných datových prostředků vytvářet propustnost mezi jednotlivými dostupnými aplikacemi např. vytvořením systému deskriptorů (do 2013).

Snížení administrativní zátěže škol a školských zařízení

- A.10.3 Snížení administrativního zatížení škol a školských zařízení (do 2014):
- bude zrušeno výstupní hodnocení žáka,
  - školské rady budou dobrovolné,
  - bude zrušena možnost zpětvzetí zápisových lístků,
  - budou zpracovány modelové části vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu pro základní školy.
- A.10.4 Učinit opatření vedoucí ke snížení administrativy v rámci OP VK (2012) .
- A.10.5 Omezit množství různých šetření, analýz a výzkumů na základě důslednějšího zvažování jejich cílů a potřebnosti a zamezením duplicit (průběžně).
- A.10.6 Provést analýzu administrativní zátěže škol v kompetenci jiných resortů a navázat kontakt s příslušnými odpovědnými resorty za účelem možného snížení této zátěže v oblasti správního řízení, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence, nakládání s odpady a ochrana životního prostředí, zpracování finančních plánů, apod. (2014)

Podpora pracovníkům České školní inspekce

- A.10.7 Podporovat další vzdělávání pracovníků ČŠI a rozvíjet jejich profesní zkušenosti (průběžně).
- A.10.8 Posilovat evaluační mechanismy ve vzdělávání za účasti ČŠI - postupné kroky inspekční činnosti přijímat v dohodě s MŠMT a v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR; ve spolupráci s MŠMT také stanovit vhodné monitorovací ukazatele (průběžně).

11: Podpora dalšího vzdělávání dospělých – zejména vytvoření Národní soustavy kvalifikací a provázání s Evropským rámcem kvalifikací

System uznávání výsledků dalšího vzdělávání

- A.11.1 Rozvíjet systém uznávání výsledků dalšího vzdělávání (průběžně):
- rozvoj a aktualizace NSK a jeho sladění s kvalifikačními potřebami trhu práce,
  - podpora rozvoje systému uznávání a ověřování a jeho kvality,
  - propojování NSK s dalšími kvalifikačními systémy (a to i formou legislativních změn), propustnost systémů počátečního a dalšího vzdělávání,
  - posílit spolupráci se sociálními partnery,
  - podporovat školy a školská zařízení v zavádění systému uznávání a rozšiřování jejich aktivit v oblasti dalšího vzdělávání, přípravě vzdělávacích programů vedoucích k získání kvalifikací v systému NSK,
  - optimalizovat proces provádění zkoušek dílčí kvalifikace ve smyslu snížení administrativní zátěže žadatelů o udělení statutu autorizovaných osob a zvýšení flexibility při provádění zkoušek.

Podpora systémových pilířů dalšího vzdělávání

- A.11.2 Podporovat **kvalitu a nabídku** dalšího vzdělávání (průběžně):

⁵ Název projektu, nejedná se o rejstřík škol a školských zařízení

- podpora zvyšování kvality nabídky vzdělávacích programů (hodnocení kvality vzdělávacích institucí, vč. kvality lektora),
- systematická podpora vzdělavatelů – vytvoření standardu lektora, marketing nabídky dalšího vzdělávání.

A.11.3 **Stimulovat poptávku** po dalším vzdělávání, tak aby se účast dospělých zvýšila na 15 % (2020):

- vícezdrojové financování dalšího vzdělávání,
- daňové pobídky,
- podpora individuálního vzdělávání občanů.

A.11.4 Rozvíjet průřezové oblasti dalšího vzdělávání (od 2011):

- vytvoření odborně/koncepčního zázemí dalšímu vzdělávání,
- podpora systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě (vč. informačních nástrojů),
- vzdělávání k aktivnímu občanství, k sociální kohezi a k finanční gramotnosti,
- legislativní úpravy právních předpisů týkajících se oblasti dalšího vzdělávání (rozšíření stávající úpravy zákona č. 179/2006 Sb.; novela zákona č. 561/2004 Sb. vymezující možnosti poskytování dalšího vzdělávání školami)
- propagace systému dalšího vzdělávání.

B) Další opatření vedoucí ke zkvalitnění vzdělávání a výchovy

1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

Inkluzivní vzdělávání

- B.1.1 Zpracovat **návrhy opatření a legislativních změn pro rozvoj inkluzivního vzdělávání** na školách (2013).
- B.1.2 Vytvořit materiální, finanční aj. **podmínky pro činnost 2. stupně základních škol (v porovnání s nižšími stupni 6 a 8letých gymnázií)**, aby postupně docházelo k přirozenému posílení prestiže tohoto typu školy (průběžně).
- B.1.3 Podpořit **vzdělávání pedagogických pracovníků** všech typů škol v rámci DVPP zaměřené na problematiku vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (průběžně).
- B.1.4 Aktualizovat Národní akční plán inkluzivního vzdělávání tak, aby nahradil ostatní „národní plány“ a „koncepce péče“ zaměřené na inkluzivní vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (2012).

Děti, žáci a studenti se zdravotním postižením nebo znevýhodněním

- B.1.5 Zabezpečovat **personální a metodickou připravenost škol** a školských zařízení k zajištění podmínek vzdělávání žáků se zdravotním postižením a jiným znevýhodněním (2014):
- analyzovat výsledky úspěšnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu a ve speciálních školách,
  - rozšířit nezbytnou podporu asistentů pedagogů ve vzdělávání,
  - vytvořit metodické materiály k příslušným oblastem,
  - podporovat vybavování škol a školských poradenských zařízení pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením,
  - organizačně a metodicky podpořit přístup žáků se zdravotním postižením k zájmovému vzdělávání,
  - podporovat aktivizaci osob s těžkým zdravotním postižením s využitím odborného a technického potenciálu ZŠ speciálních (aktivizační centra).

- B.1.6 Podpořit činnost škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením (2014):
- sjednotit a podporovat **metodické, organizační a personální zajištění** pro vzdělávání dětí a žáků **s těžkým zdravotním postižením a kombinovaným postižením** v těchto školách,
  - sjednotit metodické, organizační a personální zajištění pro vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením,
  - podpořit jejich činnost jako vzdělávacích, metodických a koordinačních středisek k zajišťování vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zajišťování opatření k podpoře inkluzivního vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP.
- B.1.7 Podpořit **činnost krajských koordinátorů** k zabezpečení **logopedické péče** a krajských koordinátorů pro oblast **autismu** (2014):
- zajistit metodickou podporu krajských koordinátorů logopedické péče a krajských koordinátorů pro oblast autismu,
  - posílit a zkvalitnit personální obsazenost speciálně pedagogických center.

Děti, žáci a studenti se sociálním znevýhodněním

- B.1.8 Podpořit opatření ke zvýšení účasti dětí se sociálním znevýhodněním na předškolním vzdělávání (průběžně).
- B.1.9 Podpořit **základní školy při zřizování přípravných tříd**, zavést systém hodnocení jejich přínosu pro podporu inkluzivního vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním a přijmout opatření (ve spolupráci s MPSV) k zabezpečení pravidelné docházky těchto dětí v průběhu školního roku (2014).
- B.1.10 **Základní školy** hlavního proudu vzdělávání systematicky **připravovat na vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním** (průběžně).
- podpořit propojení pedagogické intervence s intervencí sociální s cílem podchytit včas speciální vzdělávací potřeby této cílové skupiny, propojit činnost škol se systémem péče o ohrožené děti,
- B.1.11 Zajistit **kontrolu zařazování dětí** do základní školy nebo třídy základní školy vzdělávající **podle přílohy k RVP ZV pro žáky s lehkým mentálním postižením** a vytvořit efektivní postup přeřazení těch žáků, kteří mají potenciál vzdělávat se v hlavním vzdělávacím proudu, do běžné základní školy (průběžně).
- doplnit a sjednotit nástroje, metody a postupy diagnostikování žáků, kteří jsou neúspěšní v hlavním vzdělávacím proudu z jiných důvodů než je lehké mentální postižení.
- B.1.12 **Podporovat** žáky se sociálním znevýhodněním **ve vzdělávání ve středních školách** (průběžně),
- B.1.13 Zpracovat **analýzu rozvojových programů MŠMT** a pokračovat v efektivních realizovaných rozvojových programech MŠMT (2012).

Děti, žáci a studenti národnostních menšin, cizinců a azylantů

- B.1.14 Podpořit pro začlenění cizinců do vzdělávání **výuku českého jazyka jako cizího jazyka** (2015):
- doporučit pedagogickým fakultám zařazení problematiky výuky českého jazyka jako cizího jazyka pro žáky a studenty s odlišným jazykem,
  - metodicky podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků, doplnit didaktické a učební pomůcky.

Zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních

- B.1.15 Najít **vhodný způsob monitorování sociálního klimatu** ve školách a školských zařízeních a stanovit efektivní opatření (2012):
- **posílení odpovědnosti rodičů za vzdělávání a chování dítěte**, zejména vůči škole, např. formou uzavření vzájemné písemné dohody mezi školou a rodiči, která by stanovovala odpovědnosti a formy spolupráce obou stran,

- B.1.16 Metodicky a personálně **podporovat školy v prevenci rizikového chování** (průběžně):
- vytvořit dostatečné podmínky pro práci školních metodiků prevence, zejména prostřednictvím zabezpečení sníženého rozsahu přímé vyučovací povinnosti,
  - podpořit zavádění školních poradenských pracovišť se školními psychology a školními speciálními pedagogy s cílem propojení primární a sekundární prevence,
  - podporovat vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence a včasné intervence,
  - začleňovat do profesního rozvoje pedagogických pracovníků diverzifikované formy podpory v oblasti prevence rizikového chování žáků.
- B.1.17 Vytvořit mechanismus plošného systému primární prevence v kraji založený na (2013):
- zajištění jednotnosti systému kvality a efektivity preventivních programů (rozšíření Standardů odborné způsobilosti na všechny formy rizikového chování),
  - vytvoření dostupnosti, propojenosti a návaznosti preventivních programů a odstranění jejich duplicit.
- B.1.18 Zjišťovat **informace o předčasných odchodech ze vzdělávání** a působit preventivně proti nim tak, aby se podíl žáků, kteří předčasně opouštějí vzdělávací systém, pohyboval pod 10 % (průběžně).

2: Systém poradenství ve školství

Pedagogicko-psychologické poradenství

- B.2.1 Podpořit **systém metodického vedení školských a školních poradenských služeb** (2013).
- navýšit počet poradenských pracovníků zajišťujících metodickou podporu školám a školským poradenským zařízením,
  - zkvalitnit a podpořit metodické vedení prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
  - zřídit metodický portál pro poradenské pracovníky škol a školských poradenských zařízení,
  - vytvořit **evaluační nástroj pro hodnocení školských a školních poradenských služeb** v rámci inspekční a kontrolní činnosti.
- B.2.2 Navýšit počet poradenských pracovníků v závislosti na potřebách žáků (2013):
- navýšit počet školních speciálních pedagogů,
  - navýšit počet školních psychologů.

Kariérové poradenství

- B.2.3 Vytvořit **koncepti systému kariérového poradenství** (2012).
- B.2.4 Rozvíjet systém dalšího vzdělávání poradenských pracovníků v oblasti kariérového poradenství, zlepšit přístup ke kvalitnímu vzdělávání pro stávající pracovníky (průběžně).
- B.2.5 Zlepšit kvalitu kariérového poradenství (2014):
- provázet kariérní poradenství s potřebami trhu práce, primární pozornost věnovat vzdělávání kariérových poradců 2. stupně ZŠ ke znalostem reálného pracovního prostředí,
  - propojení a posílení spolupráce a koordinace poskytovatelů kariérového poradenství z různých sektorů a oblastí kariérového poradenství,
  - navrhnout nástroj na monitorování kvality zajišťování kariérového poradenství,
  - podpora kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- B.2.6 Rozvíjet **informační systém** na podporu kvalifikovaného rozhodování o volbě profese a kní vedoucí vzdělávací dráhy, naplnit koncept informačně poradenské podpory dalšího vzdělávání založeného na propojení stávajících datových zdrojů a informačních systémů (průběžně).

3: Ústavní a ochranná výchova

- B.3.1 Dopracovat **standardy kvality práce** v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou činnost v rezortu MŠMT (2012).
- B.3.2 V rámci pracovní skupiny spolupracovat s krajskými úřady v oblasti dětských domovů na vytvoření vzájemně se doplňující sítě dětských domovů (průběžně).
- B.3.3 Pokračovat ve spolupráci s MPSV v **transformaci systému náhradní výchovné péče** (2013):
- snížením počtu dětí ve všech typech ústavní péče, (především posílením preventivní složky práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami, podporou rozvoje a dostupnosti souvisejících služeb, včetně navýšení počtu kvalifikovaných pracovníků),
  - optimalizací, diferenciací a specializací náhradní výchovné péče pro pomoc dětem, u nichž je umístění do zařízení nejlepším nebo jediným reálným možným řešením jejich situace,
  - vzděláváním a proškolením pracovníků zařízení.
- B.3.4 V souladu s navrženými opatřeními **novelizovat právní normy** (2013).

4: Jazykové, umělecké, environmentální a speciální vzdělávání, informační a komunikační technologie

---

Podpora výuky cizích jazyků

- B.4.1 Zajistit podporu v oblasti metodiky a didaktiky výuky především pro učitele anglického jazyka a učitele dalších cizích jazyků v rámci DVVP a ve spolupráci s pedagogickými fakultami (průběžně):
- zaměřit přípravu na využití výuky typu CLIL, především v aprobačních „jazyk + nejazykový předmět“,
  - metodicky podporovat zejména stávající učitele dětí v předškolních zařízeních a na prvním stupni ZŠ.
- B.4.2 Podpořit jazykové vzdělávání ve školách prostřednictvím programu „EU peníze školám“ (do 2014).
- B.4.3 Zvýšit podíl kvalifikovaných učitelů cizích jazyků zejména na základních školách (do 2015).

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

- B.4.4 Zahájit výuku podle ŠVP na všech jazykových školách (od šk. roku 2011/12).
- B.4.5 Terminologicky sladit označení úrovní jazykových znalostí uváděných v RVP JŠ s vyhláškou č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách, tj. při novelizaci této vyhlášky navrhnout označení podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (2014).

Podpora informačních a komunikačních technologií

- B.4.6 Zvyšovat úroveň dovedností žáků a učitelů v oblasti informační gramotnosti (průběžně):
- do **vzdělávání pedagogických pracovníků** promítnout současný vývoj s cílem ovlivnit **metody začlenění technologií do výuky**,
  - sladit **využití vzdělávacích technologií** s probíhající reformou (**zavedení do ŠVP**) i s **ověřováním výukových výsledků žáků** (státní maturita),
  - věnovat zvýšenou **pozornost etice využití technických prostředků** s cílem minimalizovat jejich zneužívání a posílit internetovou bezpečnost,
  - zajistit realizaci státní informační politiky ve vzdělávání tak, aby byly všem žákům vytvořeny

srovnatelné podmínky a **nedocházelo** k významným sociálním dopadům způsobených rozevíráním **digitální propasti**.

Vzdělávání k udržitelnému rozvoji

- B.4.7 Podporovat zdravé školní stravování, komunitní školy, zdravý fyzický rozvoj dětí, žáků a studentů prostřednictvím sportu a pobytu v přírodě (průběžně).
- B.4.8 Podporovat ekologicky šetrné provozy školních budov a pozemků (průběžně).
- B.4.9 Účelně podporovat krajské systémy EVVO jako vhodné institucionální prostředí pro podporu praktických aktivit z oblasti vzdělávání pro udržitelný rozvoj (průběžně).
- B.4.10 Zvyšovat úroveň znalostí a dovedností žáků a učitelů v oblasti vzdělávání pro udržitelný rozvoj (průběžně).

Základní školy speciální

- B.4.11 Pokračovat v podpoře zavádění RVP do základních škol speciálních (od 2011/12):
- prostřednictvím programu „EU peníze školám“ (do 2014),
  - vzděláváním učitelů a metodickou podporou výuky podle ŠVP prostřednictvím Metodického portálu (průběžně),
  - systematickým získáváním podnětů pro úpravy RVP (září 2013).
- B.4.12 Podpořit oblast **oborových didaktik a zlepšit úroveň vzdělávání** ve spolupráci s fakultami vzdělávajícími učitele a prostřednictvím systému DVPP (průběžně).

Základní umělecké školy

- B.4.13 Pokračovat v podpoře zavádění RVP do základních uměleckých škol (od 2011/12):
- zahájit výuku podle ŠVP na všech ZUŠ (září 2012),
  - podpořit vzdělávání pedagogů v oblasti tvorby ŠVP pro ZUŠ.
- B.4.14 S ohledem na dosavadní vývoj **nezvyšovat** (v místech demografického poklesu snižovat) kapacity ZUŠ (průběžně).
- B.4.15 Vypracovat materiální standard pro ZUŠ jako závazný podklad pro zařazování do rejstříku škol a školských zařízení (2012).

Konzervatoře

- B.4.16 Podpořit realizaci vzdělávacích programů konzervatoří (od 2011/12):
- prostřednictvím programu „EU peníze školám“ (do 2014),
  - systematicky získávat podněty pro úpravy RVP a realizovat jejich aktualizaci.

Zájmové vzdělávání

- B.4.17 Systémově podporovat obsahové zkvalitňování zájmového vzdělávání a činnost školských zařízení pro zájmové vzdělávání, především z legislativního a personálního hlediska, a jeho dostupnost (průběžně).
- B.4.18 Podporovat příklady dobré praxe v oblasti zájmového vzdělávání s využitím výstupů projektů OP VK (průběžně).
- B.4.19 Při podpoře a rozvíjení zájmového vzdělávání spolupracovat s MK (průběžně).

Podpora kulturního a uměleckého vzdělávání

- B.4.20 Podporovat partnerství mezi školami a kulturními institucemi (knihovny, muzea, galerie, divadla, koncertní sály, kina atd.), mezi školami a profesionálními umělci – odstraňovat bariéry této spolupráce (průběžně).
- B.4.21 Posilovat partnerství MŠMT a MK (průběžně).

